

Broj:02-808/3
Podgorica, 17.06.2021.godine.

CENTAR ZA DOKTORSKE STUDIJE
Rukovodilac
Prof.dr Predrag Miranović

Poštovani,

Shodno Vašim datim sugestijama dostavljamo Vam dopunjeni Izvještaj Komisije o ocjeni podobnosti doktorske teze i kandidata mr Petra Kadića, pod nazivom „Krivičnopravna zaštita životne sredine od zagađenja i oštećenja“, br.02-808/2 od 27.05.2021. godine, zbog tehničkog propusta izostavljanja jedne strane ovog izvještaja, a koja se odnosi na mišljenje i prijedlog Komisije.

S poštovanjem

Dekanka
Prof.dr Aneta Spaić

Datum: 17.06.2021.	
01-808/2	

OCJENA PRIJAVE DOKTORSKE DISERTACIJE

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr. Petar Kadić
Fakultet	Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore
Studijski program	Krivične Nauke
Broj indeksa	1/2018
Podaci o magistarskom radu	"Ekstradicija kao jedan od osnovnih, međunarodnih instrumenata ostvarivanja i pružanja međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima") krivične nauke, Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore, oktobar 2017.godine, ocjena A (10.00)
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Krivičnopravna zaštita životne sredine od zagađenja i oštećenja
Na engleskom jeziku	Criminal protection of the environment from pollution and damage
Datum prihvatanja teme i kandidata na sjednici Vijeća organizacione jedinice	
Naučna oblast doktorske disertacije	Krivično Pravo i Ekološko Pravo
Za navedenu oblast matični su sljedeći fakulteti	
Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore	
A. IZVJEŠTAJ SA JAVNE ODBRANE POLAZNIH ISTRAŽIVANJA DOKTORSKE DISERTACIJE	
Kandidat mr. Petar Kadić pristupio je dana 14.05.2021.godine u 10:00h odbrani polaznih istraživanja sprovedenih u okviru izrade doktorske disertacije na temu "Krivičnopravna zaštita životne sredine od zagađenja i oštećenja" pred komisijom u sastavu:	
<ul style="list-style-type: none">• Prof.dr Drago Radulović, redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore u penziji, predsjednik Komisije• Prof.dr Aleksandra Čavoški, redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Birgmingemu (Velika Britanija)• Prof.dr Velimir Rakočević, redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore, mentor	
Kandidat je izložio motive za izbor teme doktorske disertacije i dao pregled naučne oblasti zaštite životne sredine. Objasnio je postavljene probleme i izazove kao i tehnike i metode istraživanja.	
Kandidat je upoznao komisiju sa daljim pravcima istraživanja, ciljevima i metodologijom nastavka rada na disertaciji. Komisija je zaključila da će ovo istraživanje biti doprinos u oblasti krivične zaštite životne sredine. Nakon izlaganja kandidata, članovi Komisije su iznijeli sugestiju da je neophodno rad zasnovati na validnom empirijskom istraživanju ističući da ova oblast nije obrađivana na ovaj način u Crnoj Gori. Komisija je, uzimajući u obzir kvalitet sprovedenih istraživanja i odbrane kandidata, donijela jednoglasnu odluku da je kandidat uspješno odbranio polazna istraživanja.	

B. OCJENA PODOBNOSTI TEME DOKTORSKE DISERTACIJE**B1. Obrazloženje teme**

Složena oblast zaštite životne sredine globalno je aktuelnija nego ikad. Aktuelnost ove teme posebno je izražena na prostoru Crne Gore imajući u vidu obim intervencija u životnoj sredini, postojeću normativnu zaštitu životne sredine, kao i obaveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU iz 2010. U pitanju su obaveze koje je Crna Gora preuzela otvaranjem pregovaračkog poglavlja 27, oblast zaštite životne sredine i klimatskih promijena na međuvladinoj konferenciji održanoj 10.12.2018.god u Briselu. Zanimljiv je podatak da je 2/3 evropske legislativne posvećeno životnoj sredini i njenoj zaštiti i da se izdvajaju ogromna sredstva za njenu zaštitu. Činjenica je da se svijet danas, više nego ikada, suočava sa problemima koje izaziva globalno zagađenje životne sredine, koje može da dobije razmjere ekocida. Ovo stanje ekološke krize neminovno je uslovljeno naglim naučnotehničkim i industrijskim razvojem koji omogućava nekontrolisanu upotrebu, iskorišćavanje i zloupotrebu prirodnih resursa pri čemu se rukovodi isključivo sticanjem profita. Tome doprinose svojim ponašanjem kako fizička tako i pravna lica. Zaštita životne sredine postaje neizostavan, izuzetno bitan segment u životu savremenog čovjeka usled prekomjernog zagađenja i decenijski nesavjesnog odnosa prema prirodi i njenom okruženju. Očuvanje životne sredine, njenih specifičnosti i vrijednosti, kao i njena zaštita, pozicioniraju se kao osnovni zadatak savremenog društva. U pitanju je dugoročni cilj u razvoju savremenog društva u čijoj realizaciji treba da učestvuju svi društveni činioci, počevši od pojedinca, pa sve do najviših državnih institucija. Ostvarivanje ovog cilja, moguće je uspostavljanjem efikasnih pravnih mehanizama za spriječavanje zagađivanja i za otklanjanje posledica postojećih zagađivanja. Pitanje zaštite životne sredine danas zauzima bitno mjesto u razvijenim društvima, a postepeno zauzima i sve značajnije mjesto u zemljama koje se nalaze u razvoju ili manje razvijenim društvima i njihovim pravnim sistemima. Istovremeno ova tematika predstavlja izazov za sve pravnike imajući u vidu aktuelnost problema s jedne strane, te s druge strane suprotstavljene interese moćnih multinacionalnih kompanija, pojedinaca i raznih interesnih formalnih ili neformalnih grupa koji se retorički bore za zaštitu životne sredine iako njihovi postupci demantuju njihova načelna zalaganja. Očuvanje životne sredine i njena efikasna zaštita, predstavlja ispit zrelosti savremenih društava. Od rezultata toga ispita, odnosno od uspješnog rješavanja ekoloških problema koji se konstantno gomilaju zavisi kvalitet života sadašnjih, a posebno budućih generacija. Karakteristike i specifičnosti pravne zaštite životne sredine jesu donošenje propisa i uspostavljanje pravnog sistema koji će obezbjediti i na efikasan način regulisati smanjenje postojećeg i spriječavanje budućeg zagađenja. Istovremeno, tim mjerama se nastoji postići očuvanje postojećih prirodnih staništa i revitalizacija prirode i njenih resursa. To implicira preduzimanje mnoštva svakodnevnih aktivnosti baziranih na postojećim pravnim aktima i donošenje novih odgovarajućih propisa radi popunjavanja pravnih praznina ili nadogradnje postojećih propisa. Bitan segment, a istovremeno nezaobilazan korak u stvaranju efikasnog pravnog sistema predstavlja učešće najšire javnosti u procesima donošenja ekoloških propisa, pored učešća u implementaciji istih. Pojedinaac može efikasno učestvovati u društvenim procesima, uključujući učešće u postupcima pravne ili druge zaštite životne sredine pod pretpostavkom da je informisan. Informisanost se postiže, pored ostalog omogućavanjem dostupnosti ekoloških informacija, prevashodno onih u posjedu organa javne vlasti. Adekvatna životna sredina je simbioza prava na slobodan pristup informacijama u posjedu organa javne vlasti i prava na očuvanu i zdravu životnu sredinu koja garantuje svakom pojedincu mogućnost da živi u zdravlju i blagostanju, uživajući zagarantovana ljudska prava i slobode. Zaštita životne sredine putem prevencije i represije je imperativ ovog vremena i našeg prostora.

B2. Cilj i hipoteze

Suštinu ovog istraživačkog rada činiće krivičnopravna zaštita životne sredine tj. opasne aktivnosti ljudi prema životnoj sredini i sankcije, pitanja krivičnopravne odgovornosti za ekološka krivična djela odn. krivičnopravni tretman kako fizičkih tako i pravnih lica koja zagađuju životnu sredinu. Akcenat će biti na postavljanju i uobličavanju teorijskog i praktičnog okvira krivičnopravne zaštite u kontekstu postojećih naučnih saznanja i pravne zaštite životne sredine.

Ciljevi koji su postavljeni u disertaciji su:

- U naučnom smislu, deskripcija i eksplikacija kojima je svrha sistematizovanje znanja o predmetu istraživanja, odnosno prikazivanje i objašnjavanje elemenata bića krivičnih djela i karakteristika krivične odgovornosti za ova krivična djela kao i analiza jedinstvenog krivičnopravnog tretmana.
- Pragmatični cilj ove disertacije je doprinos unaprijeđenju efikasnije borbe protiv zagađenja okoline.

Hipoteze od kojih se polazi u ovom radu su:

Glavna hipoteza glasi:

društvo nema adekvatnu i efikasnu krivičnopravnu zaštitu od ekološkog kriminaliteta kao najčešće organizovanih, transnacionalnih i izuzetno opasnih aktivnosti ljudi, korporacija i država.

Pomoćne hipoteze:

- efikasnu krivičnopravnu zaštitu otežava nedostatak kompetentnih i djelotvornih istraga.
- kaznena politika za ova krivična djela trebalo bi da bude stroža, kako bi se ostvarila osnovna svrha kažnjavanja.
- da je ekološki kriminalitet u poslednje vrijeme sve izraženiji u podacima zvaničnih organa, ali ne smije ostati zanemarena činjenica da postoji i onaj broj ekoloških krivičnih djela koja nisu otkrivena, dokazana i procesuirana.
- neotkrivenost ekološkog kriminaliteta postoji iz razloga što je jedan dio ovih krivičnih djela izvršen ali je izostala posledica a samim tim djelo je ostalo neotkriveno kao i njegov izvršilac.
- tamna brojka ekološkog kriminaliteta može da postoji i iz razloga što se posledica izvršenja krivičnog djela nije javno manifestovala ili nije odmah nastupila.
- tamna brojka ekološkog kriminaliteta svakako utiče na masovnost kao fenomenološku karakteristiku ovog vida kriminaliteta.

Hipoteze će biti empirijski provjerene, prvenstveno koristeći kao primarni izvor podataka proučavanje individualnih slučajeva, dok će sekundarni izvor podataka predstavljati službenu dokumentaciju nadležnih organa.

B3. Metode i plan istraživanja

Istraživanje krivičnopravne zaštite životne sredine kao krivičnog problema i fenomena imaće kvantitativnu i kvalitativnu determinantu, a objekt istraživanja će biti opserviran sa fenomenološkog i etiološkog aspekta. Podrazumijeva se konsultovanje dostupne literature kao neophodnog izvora za prikupljanje podataka kao i posjete relevantnim institucijama za ovo istraživanje radi prikupljanja što više podataka iz: evidencija, presuda, izvještaja, analiza, ekspertiza i drugih. U razmatranju instituta krivičnopravne zaštite pored uobičajenih pravnih metoda i tehnika naročitu primjenu imaće sledeći metodi:

- normativno-dogmatski metod kojim će se odrediti svi pojmovi i sagledati sva zakonska regulativa
- uporednim metodom će se sagledati i prikazati stanje regulative u regionu, Evropi a i šire
- analitički metod koji će se koristiti radi prikupljanja i sistematizacije svih podataka
- statistički metod
- metod proučavanja individualnih slučajeva
- intervju, upitnik za izdvajanje podataka
- anketa

Plan istraživanja obuhvata:

Predmet ovog istraživačkog rada biće usmjeren na analizu postojećih saznanja u oblasti životne sredine i njene pravne zaštite. Obuhvataće tumačenje najznačajnijih krivičnih djela objedinjenih u Krivičnom zakoniku u glavi 25 krivična djela protiv životne sredine i uređenja prostora. Rad će orijentaciono sadržati sledeće cjeline:

- 1) U uvodnom dijelu rada će biti objašnjeni svi najvažniji pojmovi (sličnosti i razlike) kao i određena metodologija rada. Razmotriće se formalnopravno određenje i pravna priroda ovih krivičnih djela i za njih previđenih sankcija.
- 2) U drugom dijelu rada biće prikazana geneza ove inkriminacije
- 3) Treći dio biće posvećen ekološkom kriminalitetu kao jednom globalnom, transnacionalnom, masovnom i ekspanzivnom fenomenu.
- 4) Četvrti dio rada sačinjavaće uporedna zakonodavstva: zakonodavstva zemalja regiona kao i zakonodavstva Njemačke, Francuske, Velike Britanije, Amerike i Italije.

5) U petom dijelu biće obrađen međunarodni pravni okvir i obuhvatiće dokumenta poput Arhuske Konvencije, Espoo Konvencije, Okvirne konvencije Ujedinjenih Nacija o promjeni klime (UNFCCC), a posebno mjesto zauzimaće Direktiva 2008/99/Evropskog parlamenta o zaštiti životne sredine putem krivičnog prava, a koja je ujedno i osnovni izvor prava EU. Direktivom se ustanovljavaju izvjesna pravila i predviđaju minimalni standardi krivične odgovornosti i propisuju mjere koje države članice treba da preduzmu u oblasti krivičnog prava, a radi efikasnije zaštite životne sredine

6) Šesti i najvažniji dio istraživanja i rada biće posvećen crnogorskoj regulativi u pogledu zaštite životne sredine. Biće analiziran postojeći ustavni i zakonski okvir o životnoj sredini kao i postojeća normativna rješenja. U okviru pravne zaštite biće dat kratak osvrt i na građanskopravni i upravnoopravni aspekt. Poseban akcenat će biti na krivičnopravnom aspektu zaštite kao krajnjem sredstvu (ultima ratio societatis). Obradiće se krivična djela iz ove oblasti, pitanja krivične odgovornosti fizičkih i pravnih lica za ova krivična djela, i kakve su predviđene sankcije, da li su srazmjerne i dovoljne i da li se njima zadovoljava i postiže svrha kažnjavanja čime će se zaokružiti i dati uvid u cjelokupnu krivičnopravnu zaštitu životne sredine. Istraživanje će nastojati da utvrdi brojno stanje, dinamiku, strukturu i kaznenu politiku ekološkog kriminaliteta u Crnoj Gori.

7) Sedmi dio biće posvećen tumačenju Zakona o zaštiti životne sredine kroz sudsku praksu i to pojedinačno kroz praksu sudova u Crnoj Gori, praksu sudova u državama našeg okruženja, te kroz sudsku praksu pred međunarodnim sudovima.

8) U osmom dijelu biće riječi o drugim oblicima odgovornosti za zaštitu i očuvanje životne sredine koji se izražavaju u moralnim stavovima, svijesti i etici građana o očuvanju i zaštiti životne sredine.

U zaključku će se sumirati teorijski i numerički rezultati dobijeni u ovom istraživačkom radu, kao i upoređivanje istih sa pretpostavkama /hipotezama/ od kojih se pošlo u uvodnom dijelu rada, a napraviće se i završni osvrt na značaj i ograničenja suzbijanja ovakve vrste opasnih ponašanja.

B4. Naučni doprinos

Očekujemo da će ova disertacija predstavljati iskorak u rješavanju krivičnopravne zaštite životne sredine. Doprinos bi se ogledao u stvaranju osnove za rješavanje problematike ekološkog kriminaliteta. Takođe, ovaj rad će da rezultate stanja životne sredine u Crnoj Gori kao i da obuhvati detaljnu analizu više aspekata životne sredine. Takođe će značiti proširenje i sistematizaciju postojećih znanja u krivičnom pravu i značajno doprinijeti naučno – istraživačkim aktivnostima u ovoj oblasti.

5. Finansijska i organizaciona izvodljivost istraživanja

Mišljenje komisije je da kandidat uz sopstvene napore i podršku Pravnog fakulteta može obezbijediti odgovarajuće organizacione uslove za izradu ove disertacije.

Mišljenje i prijedlog komisije

Komisija za ocjenu podobnosti doktorske teze i kandidata, nakon detaljnog razmatranja prijavljene teme i javne prezentacije istraživanja i odgovora na pitanja, došla do zaključka da su polazna istraživanja kandidata mr. Petra Kadića originalan naučni poduhvat koji predstavlja važan doprinos u oblasti pravne zaštite životne sredine. Metodi i ciljevi istraživanja su detaljno i precizno definisani i smatraju se primjenjivim za dato istraživanje. Komisija je saglasna i da je kandidat u proteklom periodu postavio dobru osnovu za dalji kvalitetan naučno istraživački rad na doktorskoj disertaciji. Predložena tema je multidisciplinarna, čime dobija na kvalitetu i značaju.

Uzimajući u obzir sve navedeno, Komisija smatra da je navedena tema istraživanja aktuelna, kao i da odgovara nivou istraživanja za doktorsku disertaciju. Stoga Komisija predlaže Vijeću Pravnog fakulteta da se podrži doktorska disertacija Mr. Petra Kadića.

Prijedlog izmjene naslova

(po potrebi predložiti izmjenu naslova)

Prijedlog promjene mentora i/ili imenovanje drugog mentora

(titula, ime i prezime, ustanova)

Planirana odbrana doktorske disertacije

2023 godina zimski semestar

Izdvojeno mišljenje

(popuniti ukoliko neki član komisije ima izdvojeno mišljenje)

Ime i prezime

Napomena (popuniti po potrebi)		
ZAKLJUČAK		
Predložena tema po svom sadržaju odgovara nivou doktorskih studija.	DA	NE
Tema je originalan naučno-istraživački rad koji odgovara međunarodnim kriterijumima kvaliteta disertacije.	DA	NE
Kandidat može na osnovu sopstvenog akademskog kvaliteta i stečenog znanja da uz adekvatno mentorsko vođenje realizuje postavljeni cilj i dokaže hipoteze.	DA	NE
Komisija za ocjenu podobnosti teme i kandidata		
Prof. dr Drago Radulović, Pravni fakultet UCG, Crna Gora	<i>[Signature]</i>	
Prof. dr Velimir Rakočević, Pravni fakultet UCG, Crna Gora	<i>[Signature]</i>	
Prof. dr Aleksandra Čavoški, Pravni fakultet u Birmingemu	<i>[Signature]</i>	
(Titula, ime i prezime, ustanova i država člana komisije)	(Potpis)	
(Titula, ime i prezime, ustanova i država člana komisije)	(Potpis)	
U Podgorici, 25.05.2021.god		
		DEKAN <i>[Signature]</i>

PRILOG

PITANJA KOMISIJE ZA OCJENU PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA	
Prof. dr Drago Radulović, Pravni fakultet UCG, Crna Gora	Da li ćete u radu obraditi samo najvažnije konvencije i Koje ćete zemlje uzeti za primjer za uporedno zakonodavstvo Da li će u disertaciji biti spomenuti drugi aspekti zaštite životne sredine.
Prof. dr Velimir Rakočević, Pravni fakultet UCG, Crna Gora	U kojoj mjeri je crnogorsko zakonodavstvo iz oblasti zaštite životne sredine usklađeno sa standardima EU Na koji način treba poboljšati instrumente krivično pravne zaštite životne sredine
Prof. dr Aleksandra Čavoški, Pravni fakultet u Birmingemu	Šta mislite da li i koliku ulogu imaju mediji u zaštiti životne sredine. Kakav značaj ima krivičnopravna zaštita životne sredine u kontekstu opšte pravne zaštite Da li znate u kojim ustanovama ćete sprovesti istraživanja i koji vremenski period će to obuhvatiti.
(Titula, ime i prezime člana komisije)	_____ _____ _____
(Titula, ime i prezime člana komisije)	_____ _____ _____
PITANJA PUBLIKE DATA U PISANOJ FORMI	
(Ime i prezime)	_____ _____ _____
(Ime i prezime)	_____ _____ _____
(Ime i prezime)	_____ _____ _____
ZNAČAJNI KOMENTARI	
_____ _____	
_____ _____	